

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/1834
Toplantı Tarihi/Sayısı : 28.12.2023/40
Karar Numarası : 2023/1158
Başvuran : M. Ç.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Diyarbakır 2 No.lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, kurumdaki TV altyapısının ve kanal sayısının yetersiz olduğu iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran başvuru dilekçesinde özetle;

a. Kurum televizyon altyapısının eski olduğu ve HD (Yüksek Çözünürlük) yayın yapılmadığını,

b. TRT gibi ulusal kanallar da dâhil olmak üzere birçok kanalı takip edemediğini,

c. TV altyapısının güncelleştirilmesinin ve kanal sayısının artırılmasının kişiye psikolojik olarak iyi geleceğini iddia etmekte ve şikâyete konu hususların düzeltilmesini talep etmektedir.

3. Diyarbakır 2 No.lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan alınan 19/12/2022 tarihli yazılı görüşte özetle;

a. Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 67'nci maddesine istinaden mahpusların ceza infaz kurumlarında merkezi yayın sistemi bulunduğu takdirde bu sisteme bağlı olarak radyo ve televizyon yayınlarını izleme hakkına sahip olduğu ve merkezi yayın sistemi bulunmayan kurumlarda, yararlı olmayan yayınların izlenmesini ve dinlenmesini engelleyecek önlemler alınmak suretiyle bağımsız anten kullanılarak televizyon ve radyo izlenmesine ve dinlenmesine izin verildiği,

b. TV yayın listesinin hükümlü ve tutukluların talepleri doğrultusunda en çok izlenmek istenen kanallar arasından hükümlü ve tutuklular için yararlı olacak kanallara öncelik verildiği,

c. Kurumda bulunan hükümlü ve tutuklulara yönelik devam etmekte olan eğitsel ve iyileştirme faaliyetleri kapsamında, kurum merkezi yayın sisteminden her ay değiştirilmek üzere yirminin üzerinde film ve belgesel gösterimi yapıldığı,

d. Mahpusların istekleri doğrultusunda 2022-2023 futbol sezonu için ücretli futbol kanalına yıllık kurumsal abonelik gerçekleştirildiği ifade edilmiştir.

4. Başvuran, muhatabın yazılı görüşüne karşı cevap yazısını yasal süresi içerisinde Kurumumuza göndermemiştir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; Kurumumuzun "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" ile görevli olduğu düzenlenmiştir.

6. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Ön incelemenin yapılması" başlıklı 48'inci maddesine göre; "*Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur.*"

7. Mezkûr Yönetmelik'in "Karar türleri" başlıklı 65'inci maddesi şöyledir: "*(1) Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.*"

8. Mezkûr Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesi: "*(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48 inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.*" şeklindedir.

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

9. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

10. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde belirtilen görev kapsamında; başvuranın, televizyon kurumsal altyapısı ve kanal sayısına ilişkin talepleri konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile birlikte incelenip değerlendirilmiştir.

11. Anayasa Mahkemesi'ne göre; hükümlü veya tutuklular (mahpuslar), Anayasa'nın 19'uncu maddesi kapsamında hukuka uygun bir mahkûmiyet kararına bağlı olarak tutma şeklinde değerlendirilebilecek kişi özgürlüğü ve güvenliği hakkı dışında (AYM. B. No: 2014/1711, 23/7/2014, §§29-33) Anayasa'nın ve Sözleşme'nin ortak alanı kapsamında kalan temel hak ve hürriyetlerin tamamına genel olarak sahiptirler. Bununla birlikte cezaevinde tutulmanın kaçınılmaz sonucu olarak suçun önlenmesi ve disiplinin sağlanması gibi cezaevinde güvenliğin sağlanmasına yönelik kabul edilebilir makul gerekliliklerin olması durumunda sahip oldukları haklar sınırlanabilir.

12. Somut başvuruda; başvuranın televizyon altyapısının yetersiz olduğu, HD yayın yapılmadığı ve yetersiz sayıda televizyon kanalı olduğu iddialarına karşılık muhatap Kurum, televizyon kanallarının seçiminde mahpusların taleplerinin ön planda olduğunu, bunun yanında her ay yirminin üzerinde film ve belgesel gösterimi

yapıldığını ifade etmektedir.

13. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un "Hükümlülerin radyo, televizyon yayınları ile internet olanaklarından yararlanma hakkı" başlıklı 67'nci maddesine göre; "Hükümlü, ceza infaz kurumlarında merkezî yayın sistemi bulunduğu takdirde bu sisteme bağlı olarak radyo ve televizyon yayınlarını izleme hakkına sahiptir. Merkezî yayın sistemi bulunmayan kurumlarda, yararlı olmayan yayınların izlenmesini ve dinlenmesini engelleyecek önlemler alınmak suretiyle bağımsız anten kullanılarak televizyon ve radyo izlenmesine ve dinlenmesine izin verilir. Bu cihazlar, bedeli kendisi tarafından ödemek koşuluyla hükümlü adına kurumca satın alınır." Aynı maddenin dördüncü fıkrasına göre; "Bu haklar, tehlikeli hâlde bulunan veya örgüt mensubu hükümlüler bakımından kısıtlanabilir."

14. 5275 sayılı Kanun, mahpusların radyo ve televizyon yayınlarını izleme hakkının olduğunu hüküm altına almış olmakla birlikte televizyon kanalı sayısı ile ilgili bir alt sınır öngörmemiş olup bu husus idarenin takdir yetkisi kapsamındadır. İncelenen belgelerden, Kurumda mahpuslara izletilecek televizyon kanallarının belirlenmesinde mahpusların taleplerinin ön planda olduğu ve dini kanal, müzik kanalı, yabancı dilde yayın yapan kanal, belgesel kanalı, spor kanalı ve güncel haberlerin takibi için kanallar da dâhil olmak üzere farklı türlerde yirmi üç kanalın bulunduğu, buna ek olarak film gösterimlerinin yapıldığı anlaşılmaktadır. Televizyon kanallarının sayısının her ceza infaz kurumunda aynı olması ise idare açısından yasal bir yükümlülük değildir.

15. Sonuç olarak; yukarıda açıklanan nedenlerle Kurumdaki televizyon altyapısının yetersiz olduğu ve televizyon kanallarının yetersiz olduğu iddiaları bakımından bir hak ihlali söz konusu olmadığı kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

28/12/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye

